

Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2011:2) om häkte

beslutade den 18 november 2019.

Kriminalvården föreskriver med stöd av 30 och 33 §§ häktesförordningen (2010:2011) samt 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården i fråga om Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2011:2) om häkte¹

dels att 3 kap. 7 b § ska införas och ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 2 a, 17 och 26 §§, 2 kap. 21 §, 3 kap. 10, 13 och 17 §§ samt 7 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse, samt beslutar

dels att allmänna råd till 1 kap. 2 a §, 3 kap. 7 b och 13 §§ samt 7 kap. 2 § ska införas och ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 4 kap. 7 § andra stycket häkteslagen (2010:611) ska införas och ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 2 kap. 11 §, 3 kap. 1 § samt 3 kap. 4 § häkteslagen (2010:611) ska ha följande lydelse,

dels att allmänna råd till 1 kap. 4, 17 och 26 §§ samt 3 kap. 10 § ska ha följande lydelse.

¹ Senaste lydelse av

1 kap. 17 §, allmänna råd till 1 kap. 17 § samt 7 kap. 1 och 2 §§ KVFS 2011:12

1 kap. 2 a § samt allmänna råd till 1 kap. 4 § KVFS 2013:5

1 kap. 26 § samt allmänna råd till 1 kap. 26 § KVFS 2016:3

Allmänna råd till 3 kap. 1 § och 3 kap. 4 § häkteslagen (2010:611) KVFS 2018:6

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

2 a § I frågor som berör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Bedömningar som rör barnets bästa ska ta sin utgångspunkt i det enskilda barnets situation.

Överväganden avseende barnets bästa ska dokumenteras. I motiveringen till beslut ska det redogöras på vilket sätt barnets bästa har vägts in i den bedömning som ligger till grund för beslutet.

Allmänna råd

Barnets åsikter och inställning bör tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

För att utreda vad som är till ett barns bästa bör barnet, i de fall det bedöms lämpligt, ges möjlighet att komma till tals och få ge sin åsikt i frågan. Om barnet inte självt framför sina åsikter, bör hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt.

Definitioner

4 § Med *närstående* avses

1. en intagens maka eller make, registrerade partner och sambo,
2. en intagens barn, oavsett ålder,
3. andra barn som stadigvarande sammanbor med en intagen,
4. en intagens föräldrar och syskon, samt
5. en annan person än någon som anges i 1-4, som har en sådan nära relation till en intagen att de bör betraktas som närstående till varandra.

Allmänna råd

En annan person som enligt punkt 5 kan betraktas som närstående till en intagen kan t.ex. vara en fästmo eller fästman, eller en flick- eller pojkvän. En förutsättning är dock att relationen har haft en viss varaktighet. Även t.ex. ett barnbarn eller en far- eller morförälder kan betraktas som närstående till en intagen, om den intagne har sammanbott med personen under en längre tid eller personen på annat sätt har särskild betydelse för den intagne.

Allmänna rättigheter

17 § I en intagens bostadsrum ska det finnas stol, bord, skåp eller hylla, säng, bäddutrustning, spegel, anslagstavla, mugg, väckarklocka, radio, TV samt anordning som gör att den intagne själv kan reglera inflödet av dagsljus.

Första stycket gäller inte om annat följer av ett beslut om restriktioner, om det finns risk för att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan eller gör sig skyldig till skadegörelse, om det saknas ordinarie bostadsrum på grund av platsbrist eller

när det finns behov av att göra tillfälliga omplaceringar i syfte att upprätthålla ordning och säkerhet. Så långt det är möjligt utifrån ordnings- och säkerhetsskäl ska bostadsrummet i dessa fall förses med sådant som enligt första stycket ska finnas i en intagens bostadsrum.

Allmänna råd

När en intagen är ålagd restriktioner som avser inskränkningar i rätten att följa vad som händer i omvärlden kan det följa av beslutet om restriktioner att den intagne inte får ha tillgång till radio eller TV.

Behov av att göra en tillfällig omplacering i syfte att upprätthålla ordning och säkerhet enligt 17 § andra stycket kan t.ex. föreligga om den intagne försöker kringgå de restriktioner som har ålagts honom eller henne eller i övrigt på ett påtagligt sätt stör dygnsvilan för övriga intagna.

Häktesplan

26 § Häktesplanen ska identifiera den intagnes behov av

- åtgärder som kan motverka negativa följder av frihetsberövandet,
- isoleringsbrytande åtgärder,
- särskilt skydd och
- hälso- och sjukvård.

Häktesplanen ska utformas med iakttagande av den säkerhetsbedömning som gjorts enligt 9 §.

Om den intagne är under 18 år ska det i häktesplanen särskilt preciseras vilka insatser som ska vidtas med anledning av de särskilda behov som en minderårig person kan ha avseende t.ex. kontakt med föräldrar eller annan omsorgsperson, utbildningsplan, fritidsaktiviteter, andra sociala kontakter samt övriga isoleringsbrytande åtgärder.

Vid utformning av planen ska eventuella barns behov i egenskap av närstående till den intagne särskilt beaktas.

Allmänna råd

Med åtgärder som kan motverka negativa följder av frihetsberövandet avses t.ex. åtgärder som tar sikte på de psykiska, sociala och ekonomiska konsekvenser som frihetsberövandet kan ha för den intagne. Det kan t.ex. avse den intagnes behov av kontakt med närstående.

Med isoleringsbrytande åtgärder avses t.ex. den intagnes möjlighet att vistas i gemensamhet, eller såvitt avser en intagen som är belagd med restriktioner, förutsättningar för s.k. samsittning.

Med särskilt skydd avses bl.a. åtgärder som förhindrar att den intagne utsätts för hot och våld.

Det måste vid utformningen av planen beaktas att åtgärder kan kräva åklagares medgivande.

Att beakta barns behov kan avse t.ex. barnets behov av att upprätthålla kontakt med en frihetsberövad förälder. Även barnets utsatthet bör särskilt beaktas.

2 kap. Placering och vissa rättigheter

Personliga tillhörigheter

Mottagande och innehav

Allmänna råd till 2 kap. 11 § häkteslagen (2010:611)

Bland annat har mängden personliga tillhörigheter betydelse för om ordningen eller säkerheten kan äventyras, t.ex. om mängden försvårar visitation eller vållar sanitär olägenhet.

En intagen som är häktad kan endast vägras att ta emot och inneha privata kläder och skor om mottagandet och innehavet vid en individuell bedömning bedöms kunna äventyra ordningen eller säkerheten.

Normalt kan följande övriga personliga tillhörigheter tas emot och innehas utan att ordningen eller säkerheten kan äventyras:

- glasögon eller annat synhjälpmedel,
- hörselhjälpmedel,
- armbandsur av enklare beskaffenhet,
- vigselring,
- ett fåtal övriga smycken av mindre värde,
- ett fåtal elektriska apparater av enklare slag,
- utrustning som behövs för att utöva religion,
- fotografier, brev och vykort,
- CD-spelare och hörlurar eller motsvarande,
- CD-skivor eller motsvarande, om den intagne har tillgång till CD-spelare eller motsvarande,
- telefonkort till INTIK-systemet, samt
- tillhörigheter som är inköpta i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg.

Även andra personliga tillhörigheter än de uppräknade kan vara motiverade om innehavet bedöms särskilt angeläget för den intagne och inte äventyrar ordningen eller säkerheten på häktet. En förutsättning är dock att tillhörigheterna utan olägenhet kan förvaras och transporteras inom Kriminalvården.

Omhändertagande och förvaring

21 § När en personlig tillhörighet lämnas ut ska mottagandet kvitteras. Om mottagaren vägrar kvittera utlämnandet ska en tjänsteman, eller om möjligt två tjänstemän, intyga att utlämnande har skett.

Besök

Allmänna råd till 3 kap. 1 § häkteslagen (2010:611)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för besök, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till häktets rutiner samt tillgången till personal och besöksrum.

Vid bedömningen om besök kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som besökaren beaktas. Besök av en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller besök av en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock kontrollerade besök medges, om riskerna kan hanteras genom kontrollen. Om den intagne saknar närstående som han eller hon kan ta emot besök av, kan kontrollerade besök även medges för annan än närstående.

Vid bedömningen om besök av barn kan beviljas bör särskilt beaktas om barnet är närstående till den intagne. Även andra omständigheter som t.ex. barnets ålder samt de förutsättningar besöket ska äga rum under bör beaktas. Barnet bör normalt följas åt av en vuxen under besöket. En sådan vuxen kan vara t.ex. en annan vårdnadshavare, en person från socialtjänsten eller någon annan som barnet har förtroende för.

Kontroll

7 b § I de fall en kroppsvisitation eller yttlig kroppsbesiktning utförs på en besökare i enlighet med 3 kap. 3 § häkteslagen (2010:611) ska detta dokumenteras i journalen.

Allmänna råd

Av dokumentationen bör det framgå vem som har fattat beslut om åtgärden, varför den aktuella åtgärden har vidtagits, utfallet av åtgärden, vem som har utfört åtgärden samt vem som har bevittnat denna.

Elektronisk kommunikation

Allmänna råd till 3 kap. 4 § häkteslagen (2010:611)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för elektronisk kommunikation, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till häktets rutiner samt tillgången till personal och utrustning för sådan kommunikation.

Vid bedömningen av om elektronisk kommunikation kan beviljas bör såväl riskerna kring den intagne som den som den intagne ska kommunicera med beaktas. Tillstånd till sådan kommunikation med en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller elektronisk kommunikation med en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller

grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock tillstånd till avlyssnad kommunikation medges, om riskerna kan hanteras genom avlyssningen. Om den intagne saknar närstående att kommunicera elektroniskt med, kan avlyssnad kommunikation även medges till annan än närstående.

10 § En intagen får beviljas tillstånd att ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet endast om den intagne har starka skäl för att få ringa samtalet.

Tillstånd till ett telefonsamtal som Kriminalvården ska bekosta genom bidrag till den intagne får medges utanför INTIK-systemet, även om tillstånd inom det systemet kan beviljas.

Allmänna råd

Starka skäl att få ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet kan finnas för att ringa samtal till en försvarare. Starka skäl att få ringa utanför INTIK-systemet kan även finnas för t.ex. samtal till en närstående, annan advokat än försvararen, arbetsgivare, hyresvärd eller liknande, bank eller ett försäkringsbolag, om behovet av kontakt inte kan tillgodoses på annat sätt.

13 § Ett telefonsamtal som avlyssnas ska föras på ett språk som förstås av den som avlyssnar samtalet om det inte är uppenbart obehövt.

Allmänna råd

Situationer då det kan tillåtas att samtalet förs på ett språk som den som avlyssnar inte förstår kan t.ex. vara när syftet med att avlyssna samtalet endast är att säkerställa att samtalet inte kopplas vidare. I sådana fall kan det räcka med att kontrollera att samtalet förs med den person som Kriminalvården har kontrollerat och godkänt att personen ska få föra telefonsamtal med (s.k. medlyssning).

Försändelser

17 § Vid granskning genom öppnande av en försändelse ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

4 kap. Särskilda kontroll- och tvångsåtgärder

Kroppsvsitation och kroppsbesiktning

Allmänna bestämmelser

Allmänna råd till 4 kap. 7 § andra stycket häkteslagen (2010:611)

Kroppsvsitation och kroppsbesiktning är integritetskänsliga åtgärder och det bör därför i största möjliga mån undvikas att manliga intagna undersöks av kvinnlig personal.

Att en kroppsvisitation eller en kroppsbesiktning av en man utförs eller bevitnas av en kvinna kan vara nödvändigt när det inte finns manlig personal att tillgå vid

verksamhetsstället. Det kan även vara nödvändigt i situationer där kroppsvisitationen eller kroppsbesiktningen behöver utföras omedelbart och inte kan skjutas upp tills manlig personal är på plats för att utföra åtgärden.

Allmänna råd till 13 § häktesförordningen (2010:2011)

Att en kroppsbesiktning ska utföras med beaktande av så stor enskildhet som omständigheterna medger innebär att en sådan undersökning normalt inte ska utföras i närvaro av en annan intagen. I undantagsfall kan dock en undersökning ske under sådana förhållanden, om det finns mycket starka säkerhetsskäl och åtgärden inte kan skjutas upp.

7 kap. Journal

1 § Bestämmelser om behandling av personuppgifter inom Kriminalvårdens verksamhet finns i brottsdatalagen (2018:1177), lagen (2018:1699) om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område och kriminalvårdsdatalagen (2018:1235) med tillhörande förordningar. Bestämmelser om behandling av personuppgifter som inte utförs i syfte att verkställa straffrättsliga påföljder finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (GDPR).

Dokumentation i journal ska ske så snart som möjligt.

2 § Varje uppgift som förs in i en journal ska utformas så att den enskildes integritet respekteras. Uppgifterna ska vara korrekta och sakliga.

Allmänna råd

Principerna i de författningar som nämns i 1 § om bl.a. laglighet, korrekthet, öppenhet och konfidentialitet bör även tillämpas på andra uppgifter än personuppgifter som förs in i journalen.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2020.

STEFAN STRÖMBERG

Lennart Palmgren